

Her er et tappert forsøk på å komme à jour med nyhetene fra Siripala og organisasjonen HELP i Sri Lanka. Nyhetsbrev nr. 6 dekker derfor både året 2008 og første halvdel av 2009:

Kjære venner!

Nyttår 2009: Jeg sender denne e-posten på vegne av min familie, staben i HELP og alle venner i Horana, Millaniya og Deniyaya. Det er min oppgave å informere dere om våre viktigste aktiviteter det siste året. Jeg vil gjerne takke for jobben dere gjør med å støtte arbeidet økonomisk, informere, samt lage en webside om HELP: Tusen takk – deres bidrag har vært til stor nytte for oss:

- Vi fullførte et nytt kulturskole-semester ("Sathkara") i Horana og Millaniya, og begge steder organiserte vi Tamil og Sinhala nyttårsfestival sammen med barna.
- Under den store mai-flommen i Kalutara fylke organiserte vi nødhjelp og delte ut klær, mat og medisiner til de flomrammede (se egen artikkel).
- Vår årlige kulturfestival ble avviklet i august. Mer enn 100 barn og ungdom som hadde fullført Sathkara-kurset, fikk diplom og gaver.
- Vi besøkte sykehjemmet i Galpatha for å markere verdens eldredag 1. oktober. Vi delte ut mat og gaver og underholdt.

- Vi prøver å starte en egen pensjonist-gruppe som kan hjelpe oss med lærerkrefter og kreative innspill.
- Det ble avholdt seminar om plantemedisin og miljøvern i november.
- I juli publiserte vi vårt første tidsskrift ("Sathkara magazine") som ble distribuert til skoler, organisasjoner, templer og offentlige institusjoner.

Vi planla også å starte egen barnegruppe og kulturskole i Deniyaya, men dette måtte vi utsette. Vi klarte heller ikke å starte et datakurs for barn fordi vi mangler datamaskiner. Folkehøgskole-idéen lever, og vi ønsker å bruke pedagogikken i kursene våre. Men vi trenger midler og antagelig også en større skolebygning.

*Much love
From
Siripala*

Sri Lanka: Now, to win peace!

Vi er mange som har fulgt den siste fasen i krigen med fortvilelse og håp. Mer enn 70.000 liv har gått tapt. Nå er krigen over, i alle fall den 25 år lange borgerkrigen slik vi har kjent den. Men mange problemer er uløste, og singalesere, tamiler og muslimer må sammen vinne freden med politiske midler. Behovet for dialog er enormt.

2008 ble et ekstremt vanskelig år for øyfolket: Krigen raste i Øst og Nord. De tre store, globale krisene – også kalt for en stille tsunami – slo inn med full tyngde: Energikrisen, finanskrisen, og matkrisen. De høye drivstoffkostnadene tidlig i 2008 gjorde at mange skoler vurderte å stenge en dag i uka, for å spare utgiftene til busstransport. Teproduksjonen til en halv million småbønder falt med 50 % i 2008. Hovedårsaken var høyere produksjonskostnader, særlig utgiftene til handelsgjødsel. Myndighetene kuttet alle subsidier p.g.a. krigen. Også kanel- og gummidyrkerne ble rammet hardt, grunnet fallende etterspørsel i eksportmarkedene. Det samme gjaldt turismen. Og hvis dere fortsatt husker det: De internasjonale matvareprisene steg meget kraftig, noe som både skyldtes høyere energikostnader (drivstoff og gjødsel), høyere etterspørsel etter kraftfôr og kjøtt i Kina og India, biobrensel-konkurranse om

dyrkingsarealer, samt avlingssvikt i bl.a. Australia og det sørlige Afrika. Markedsprisen på ris ble doblet på ett år; brødpriene økte enda mer. (Noen som kanskje erindrer at dagligvarekjeden Rema1000 begynte å hamstre ris i april 2008?)

Kriseåret 2008 er historie, og krigen i Sri Lanka er slutt. Men de grunnleggende problemene består. En global økonomi får brutale konsekvenser lokalt i fattige land. Krisene påvirker hverandre. Og i bakgrunnen spøker den neste: Klimakrisen. Noen mener klima-endingene allerede er realiteter i den forstand at de påvirker folks framtidstro og forventninger og dermed utviklingen i verdens finans-, energi- og matvaremarkeder.

For HELP har naturligvis de store vanskelighetene i 2008 preget aktiviteten. Organisasjonen har konsentrert seg om lokalsaker, som miljøvern og kulturskole. Folkehøgskole-tanken er fortsatt levende, men arbeidet mangler en skandinavisk samarbeidspartner. Vi i redaksjonen håper på et godt, fredfylt arbeidsår for HELP og ønsker alle våre lesere god sommer!

A.T.

Ny utenriksreporter i sommer-redaksjonen:

Hansa Gamage som nå har vært i Norge i snart fire år, tok sommerferie og reiste hjem til Horana i Sri Lanka 21. juni. Hansa har nå fullført 1. året på NITH (Norges informasjonsteknologiske høgskole) i Oslo og fortsetter der til høsten. Vi håper han får en god pause og at han også leverer noe reportasjestoff og bilder til bloggen vår. Vi har lagt ut nyheter og nyhetsbrev i kronologisk orden på nettet, under vignetten "Sathkara" som også er navnet på HELPs lokale nyhetsmagasin.

Webadressen er www.sathkara.blogspot.com.

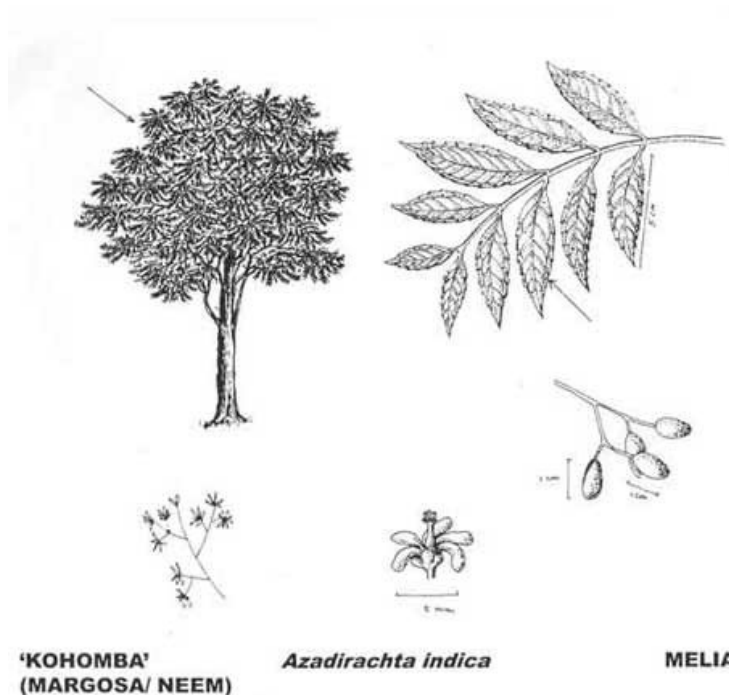
Stopp feber-myggen!

HELP-medlemmer og mange andre har i flere år ryddet søppel i lokalmiljøet. Dette er altså en parallell til norske "Aksjon Rusken". Men bakgrunnen for miljøaksjonen i Sri Lanka er langt alvorligere: Denne skal stoppe spredningen av den myggbårne infeksjonssykdommen *dengue-feber*. Sykdommen som spres med moskitomygg (*Aedes*-slekten), har i år tatt livet av 168 personer i Sri Lanka, og 15.500 mennesker er syke, i følge [avisene 10. juli i år](#).

Myggen legger egg alle steder hvor regnvann samles, for eksempel i bildekk, fuglebad, kokosnøttskall, yoghurtbeger eller plastavfall. Også i vanningsdammer kan myggen formere seg, men her tar gjerne rovfisk mygglarvene. Også sprøyting med kjemiske insektmidler har vært prøvd, men dette har svært negative konsekvenser i form av vannforurensning og resistensutvikling hos myggen. Du kan lese mer om dengue-feber i Sri Lanka i denne medisiner-oppgaven skrevet av [Anne Kristin Reve \(2006\)](#).

Organisasjonen HELP samarbeider med de lokale skole- og helsemyndighetene om å rydde miljøet for avfall og søppel.

Jorden trenger deg
- plant et tre!

På Verdens Miljødag 5. juni plantet HELP-medlemmer lokale treslag som Naa og Kohomba. Årets tema på den internasjonale miljødagen er "Planeten trenger deg – vi må sloss sammen mot klimatrusselen!".

Naa-treet er nasjonaltreet for srilankere. Begge treslagene har plantemedisinske egenskaper, og Kohomba er omtalt som landsbyens apotek.

Mer om disse treslagene og hva de kan brukes til, kan du lese på [Sathkara-bloggen](#).

Flom i kalutara

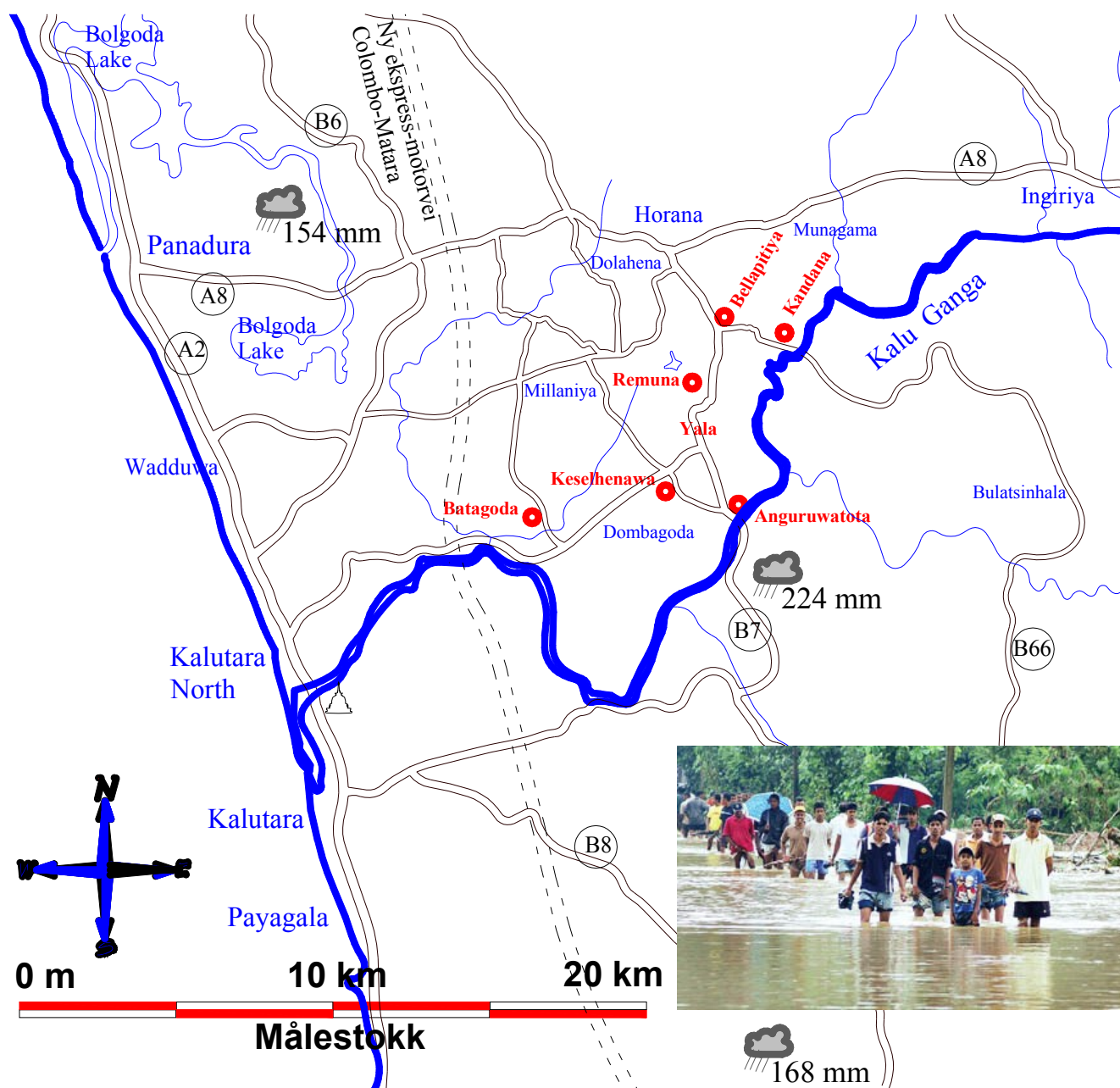
I månedsskiftet mai-juni i fjor (2008) opplevde folk i Kalutara fylke, hvor HELP jobber, et kolossalt regnvær. Bare på 24 timer (1.-2. juni) falt det mellom 150 og 225 mm regn i store deler av Kalutara. Konsekvensene ble ekstremflom i elvene, særlig Kalu Ganga, jordskred og oversvømmelse av mange landsbyer. I følge offisielle tall var 163.000 mennesker eller 36.000 familier i Kalutara direkte berørt av flommen og bodde i midlertidige leire. Flere hundre hus er helt eller delvis ødelagt og nærmere 20 personer har druknet. Også andre deler av det sør-vestlige Sri Lanka ble rammet, men ikke like hardt.

At flomskadene ble så store, har flere forklaringer. Miljøvern-minister Ranawaka uttalte umiddelbart etter flommen at den nye motorveien som er under bygging fra Colombo til Matara, kan ha fungert som en barriere for vassdragene på deres vei mot kysten (se kart nedenfor). Undersøkelser har nå bekreftet at motorveien var én av årsakene. Politikere flest spekulerer også i global oppvarming som én årsak til det ustabile været. En sikker årsak til de store flomtoppene er avskogingen i innlandet og høylandet. Denne ekstremflom var bare den siste av fire flommer i Kalutara de siste seks månedene. (Kilder: <http://www.sundayobserver.lk/2008/06/08/pol05.a>)

[sp](http://www.dailynews.lk/2008/07/29/news56.asp) og <http://www.dailynews.lk/2008/07/29/news56.asp>

I følge Siripala har HELP bidratt med nødhjelp til nabobygdene Kandana, Bellapitiya, Remuna, Batagoda, Yala and Anguruwatota (se kart nedenfor). Det var vanskelig å komme fram langs veiene. I følge mediene steg elva Kalu Ganga 8 fot (2,4 m) i noen områder, og all transport foregikk

med båt. De flomrammede ble hentet til nærmeste tempel eller offentlige bygning hvor vannet ikke kunne nå dem. HELP, sammen med mange andre organisasjoner, delte ut tørr-rasjoner med ris, dhal, sukker, hvetemel, tørrmelk og klær. Siripala sender en stor takk til venner i Skandinavia som bidro med litt penger til hjelpeaksjonen. Det hører med til historien at matvare-hjelp er blitt dyrere det siste året, blant annet p.g.a. ris-mangelen i Asia.

Kartutsnitt for deler av Kalutara fylke. Flommen i første del av juni 2008 rammet særlig områdene langs Kalu-elven. Fra 1. juni kl. 2030 til 2. juni kl. 2030 falt det 224 mm regn i landsbyene rett sør for Horana, hvor HELP arbeider. HELP har drevet nødhjelpsarbeid i noen av disse landsbyene, merket

med rødt.

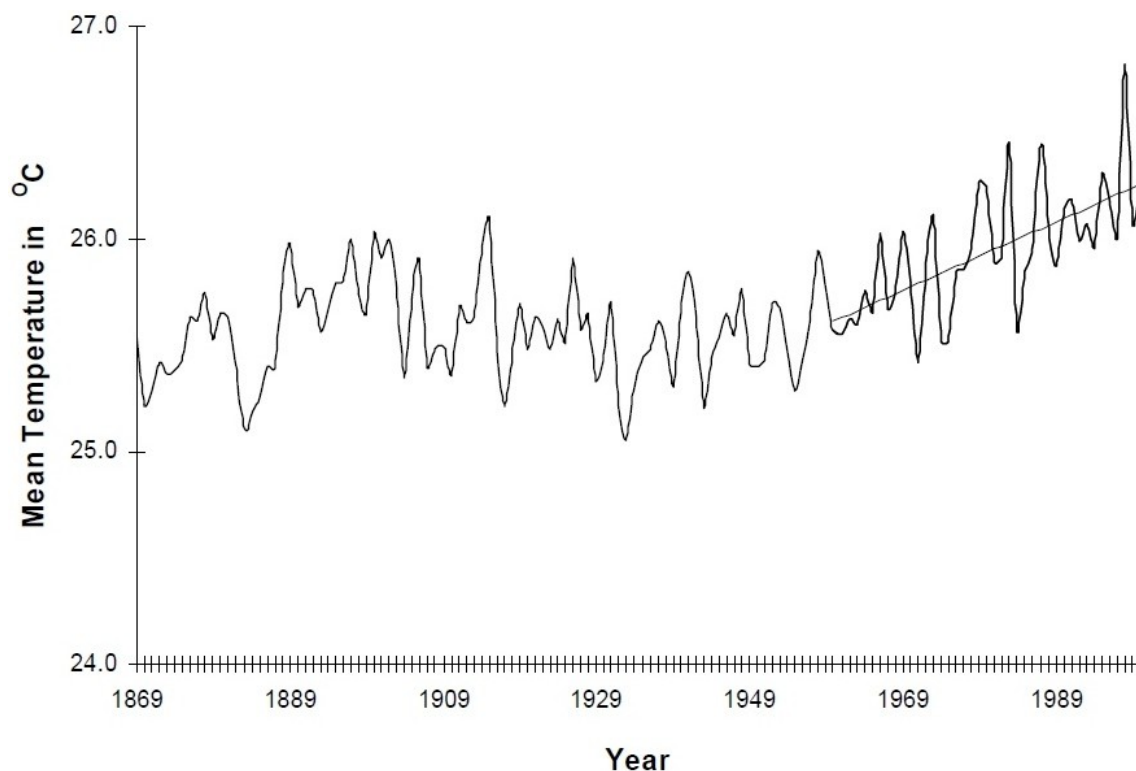
Après nous le déluge; after us, the Deluge; etter oss - syndfloden?

FNs klimapanel skriver i sin [2007-rapport om Asia](#) at klima-endringene allerede har satt sitt preg på utviklingen, i form av høyere temperaturer, større variasjon i nedbør, mer ekstremvær, bresmelting i Himalaya og økologiske endringer, for eksempel i koralldød.

I 1998 døde nær 90 % av de grunne korallrevene utenfor vestkysten av Sri Lanka og mange andre steder i det indiske hav p.g.a. El Niño og høy sjøtemperatur. Også tsunamien i 2004 ødela korallrev langs sørkysten. Våren 2005 ble det på ny observert korall-bleking og -død p.g.a. sjøtemperaturer mellom 30 og 32 °C. Økende havtemperatur i framtiden vil true dette spesielle økosystemet, forteller en [2005-rapport](#).

Alle 18 meteorologiske målestasjoner i Sri Lanka dokumenterte en temperaturstigning i perioden 1960-2001. Stigningen har vært sterkest de senere årene. Trenden i maksimumstemperatur viser en stigning på 2,6 °C pr. 100 år. Det finnes målinger av årlig middeltemperatur helt fra 1869, men det er først etter 1960 at trenden viser en jevn stigning.

Når det gjelder årsnedbør i Sri Lanka, har forskere sammenlignet periodene 1961-1990 med foregående tredveårsperiode 1931-1960 og funnet at nedbøren har falt med ca. 7 %. Reduksjonen var sterkest i de sørvestre, våte regionene og mest påvirket av yala-monsunen i mai-september.

Variasjoner i årlig middeltemperatur i Sri Lanka i perioden 1869-2000 med trendlinje for årene 1960-2000. Kilde: [Zubair m.fl. \(2005\): Current Climate and Climate Change Assessments for Coconut and Tea Plantations in Sri Lanka.](#)

Forskerne har ved hjelp av globale klimamodeller laget prognoser for de neste tiårene. Disse modellene gir ikke entydige svar.

En av de største modellene (HadCM3) konkluderer med at nedbøren i sørvest vil øke fram mot 2050, mens de tørre og halvtørre

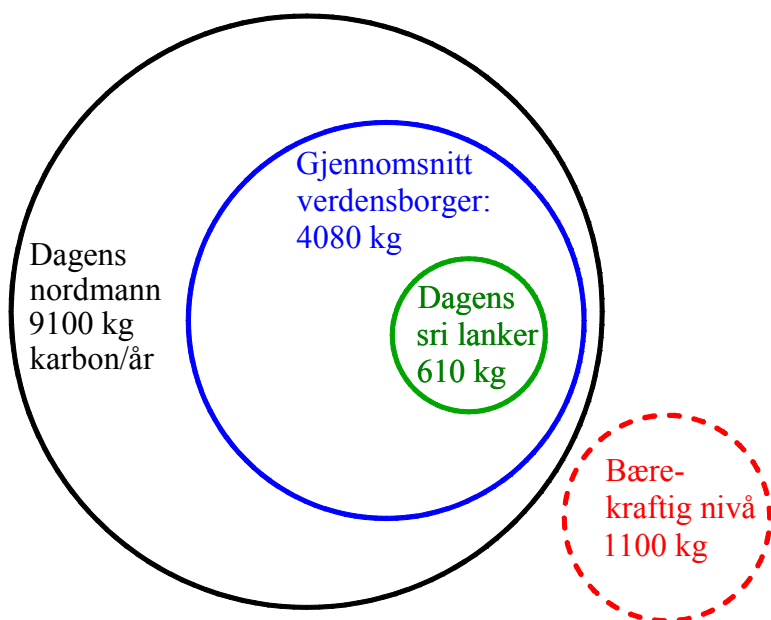
områdene i øst og nord-øst vil få større problemer med tørke. (Kilder: *Y.A.D.S.Wanasinghe (2005): A study of the implications of climate change on human security in Sri Lanka.* *C. S. de Silva (2006): Impacts of Climate Change on Water Resources in Sri Lanka.*)

Uansett frykter srilankerne større regnintensitet (mm nedbør/time), ikke minst etter at det falt 730 mm regn i Deniyaya 17. mai 2003. Og mange i Colombo husker 420 mm regn som falt i løpet av 7 timer og 15 minutter i juni 1992. [Srilankiske og amerikanske forskere](#) har studert hvordan nedbør og nedbørsfordeling påvirker kokosnøtt-avlingene, og de har påvist en svært sterk sammenheng. Utsiktene til større variasjon i nedbør vil medføre større variasjon i produksjon og antagelig lavere kokosnøtt-avlinger framover. Også te-produksjonen vil bli rammet av både høyere temperatur og tidvis større regn-intensitet med jorderosjon som

resultat. Te-produksjonen kan falle med 20 % i løpet av dette århundret, i følge forskeren [Janaka Ratnasiri m. fl.\(2008\)](#).

Med issmeltingen i Arktis, Antarktis og Grønland vil havnivået stige. Det er strid om hvilke nivåer det blir tale om, men de økologiske konsekvensene for mangroveskogene i Sri Lanka er åpenbare: Saltvann vil raskt drepe dette økosystemet.

Sri Lankas miljøvernminister Ranawaka uttalte til [Sunday Times 10. august 2008](#) at klimaendringene og oljekrisen er alvorlige for landet. Sri Lankas drivhusgass-utslipp er ikke høyere enn 600 kg karbon pr. innbygger, mens en amerikansk statsborger slipper ut 24 tonn og nordmannen slipper ut 20 tonn. Dette er ikke rettferdig. Dersom vi skal klare å kutte i verdens totale utslipp, må de vestlige land slutte å spise av den framtidige kvoten. ”Hvis ikke, vil vår rett til å leve og vår rett til å utvikle landet bli angrepet”, sa Ranawaka.

En illustrasjon som viser årlige utslipp av drivhusgassen CO₂ (karbon-dioksyd), fordelt pr. innbygger i Norge, i verden og i Sri Lanka. Dette er komplisert statistikk, og det finnes andre tall. Utslippene fra internasjonal flytrafikk er ikke inkludert. Norges eksport av olje og gass er heller ikke inkludert. Sri Lankas CO₂-utslipp som skyldes avskoging, er heller ikke med. Men det pedagogiske poeng er meget enkelt: Skal vi stoppe veksten i atmosfærens CO₂-nivå, må vi senke utslippet til 1,1 tonn pr. år for meg og deg. Srilankerne har gode muligheter for å skape et bærekraftig samfunn med små utslipp. Mon tro om nordmennene klarer det samme?

- Dropp flaskevannet!

Kjøper du vann på flaske, går det med 1500 ganger mer energi enn om du slukker tørsten med springvann. Du slipper også ut 80 ganger mer CO₂ ved å drikke vann på flaske, viser en rapport utarbeidet av Stiftelsen Østfoldforskning.

Visste du at...

...en kopp kaffe til frokost krever om lag 140 liter vann for å dyrke, produsere, pakke og transportere kaffebønnene fra Brasil? Dette er omtrent like mye vann som du bruker daglig i egen husholdning, til drikke, matlaging, vask og renhold. I én kopp kaffe er det altså skjult 140 liter virtuelt vann. Vår kjære hamburger krever 2400 liter vann før den havner på grillen. En gjennomsnitts amerikaner konsumerer faktisk 6800 liter virtuelt vann hver dag, mer enn tre ganger så mye som en kineser, blant annet fordi han spiser mange hamburgere.

Professor John Anthony Allan

“Sathkara” – HELPs eget nyhetsmagasin!

HELP produserer nå sitt eget nyhetsblad, som kalles ”Sathkara”. For de av dere som kan lese singalesisk, er første-utgaven tilgjengelig her:

http://www.tufto.no/HELP/2008-08_Sathkara_news_magazine.pdf.

Nyhetsbladet ble trykket i et antall på 100 og distribuert til privatpersoner, offentlige institusjoner og frivillige organisasjoner. Responsen har vært veldig positiv.

Hvis noen vil skrive et leserbrev til magasinet, er epost-adressen sathkarahelp@yahoo.com

Drømmen om Vonheim

Arbeidet til Siripala og HELP har mange elementer; ett av de mest sentrale er folkehøgskole-idéen.

Høsten 2007 startet Siripala og venner i organisasjonen HELP det første folkehøgskole-kurset i Sri Lanka, basert på pedagogikken han har lært i Norge og med dagsaktuelle tema fra miljøkampen. Hvordan den srilankiske folkehøgskole vil utvikle seg, vet ingen. Foreløpig

har han ingen formelle støtte-spillere eller økonomiske velgjørere. Det betyr nok at veksten vil gå sakte og kanskje stagnere, men samtidig er det et håp at folkehøgskolen finner rotfeste i lokal jord og samler nettopp idealistiske lærerkrefter. I denne utgaven av vennskapsbrevet har vi tatt inn en liten rapport fra den indiske folkehøgskolen Jagriti Vihara, skrevet av Peter Julander. Jagriti Vihara ble grunnlagt av Jaya,

som noen av dere sannsynligvis har møtt i norsk folkehøgskole. Jaya lærte – som Siripala – å drive folkehøgskole i Skandinavia, og har nådd svært langt i samarbeid med norske og svenske folkehøgskoler og støtteforeninger.

Vi håper å kunne formidle flere tilsvarende historier i kommende nyhetsbrev.

“Small is not only beautiful but also practical and sustainable”.

Sri Lankan Minister of Environment Patali Champika Ranawaka

Pallegama og Diyadawa, fotografert fra tempelfjellet Ugalkotta. Foto: Siripala Gamage

HELPS adresse i Sri Lanka:

Siripala Gamage, 'Charika', Dolahena, Horana.

Telefon: +94 34 22 63 142, mobil +94 77 97 19 686

E-post: siripalagamage@yahoo.com

HELPS bankkonto: A/C 0000720064 i Bank of Ceylon

87, Anguruwathota Road, Horana, Sri Lanka

Registrert NGO under Voluntary Service Organisation
Act. No. 8 of 1998 No. HDS/S.S.O/11/2001

HELPS kontakter i Norge:

Asbjørn Tufto, Nybuvegen 61, 2609 Lillehammer

Tlf. +47 61 25 44 09, mobil +47 97 56 12 21

E-post: asbjorn@tufto.no

Hans Petter Hanssen, Krystallv. 4, 2322 Ridabu

Tlf. +47 62 53 32 21, mobil +47 480 73 541

E-post: h.p.hanssen@c2i.net

Bankkonto: 2020 32 12187. Swiftkode: SWEDNOKK

IBAN-nr.: NO83 2020 3212 187